

מסורת הש"ס

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

מג.

עין משפט
נר מצוה

ג א מ"י פ"ו מהל' מלכים
ה"ל פתח עין קל:
ד ב מ"י שם הל"ו:
ה ג מ"י שם הל"ו:
ו ד מ"י שם הל"ו:
ז ה מ"י שם הל"ו:
ח ו מ"י שם הל"ו:
ט ז מ"י שם הל"ו:
י ח מ"י שם הל"ו:
יא ט מ"י שם הל"ו:
יב י מ"י שם הל"ו:

תורה אור השלם

1. וישלח אתם משה
אלף למטה לצבא אתם
ואת פינחס בן אלעזר
הכהן לצבא וכלי הקדש
והוצאות
במבדב לא ו
2. והפדיתם מבדב אתו
אל מפרץם לפדיתם
סוים פרעה שר
העבדים:

בראשית לו לו
3. ואלעזר ופינחס
לו מבנות פוטאל לו
לאשה וחדל לו את
פתחם אלה ראשי אבות
הלויים למשפחתם:

שמות ו כה
4. ודברו השוטרים אל
העם לאמר מי ראש
אשר בנה בית חרש ולא
תבנו ילך וישב לביתו פן
ימות במלחמה ואיש
אחר יתבנו: דברים כ ה
5. ומי ראש אשר נטע
קדם ולא חלל ילך וישב
לביתו פן ימות במלחמה
ואיש אחר יחלל:

דברים כ ו
6. ומי ראש אשר נטע
אשה ולא נקחה ילך
והשב לביתו פן ימות
במלחמה ואיש אחר
ינקח: דברים כ ו
7. כי יקח איש אשה
חדשה לא יצא מצבא
ולא יעבר עליו לכל דבר
נקי יהיה לביתו שנה
אחת וישב את אשתו
אשר לקח: דברים כ ה
8. ויטעו השוטרים לדבר
אל העם ואמרו מי
ראש חרש ויהיה חרש
ילך וישב לביתו ולא
יטע את לבב אהיו
במלחמה: דברים כ ח

לבינים בשרון. מקום הוא ששמו שרון ואין הקרקע יפה ללבינים
ולא היו דבר קיימאלי שפעמיים נרץ למדעה בשבע שנים: ואלו שאין
זוין ממקומן. דהך דלעיל הולכין עד לספר ושם שומעין דברי כהן
ומחרין מן המערכה לארץ ישראל ואינם מחרין לבתיים אלא עוסקין
בסיפוק מים ומזון להוליך מלחמה
ואלו אין זוין ממקומן אפילו ללכת
עד הספר ולשוב ע"פ כהן: הכונה
ביום ומנו. ולא דר בו עדיין שנה:
וכן הנוטע כרם וחללו. ועדיין לא
עברה שנה רביעית עליו שלמה:
נקי יסוף לביתו. כשניל ביתו:
יסיף. רביא הוא. הוסף לך היה
אחרת להיות כו: גמ' יכול
דברים של עמלן. יכול שהדברים
הללו שהם אומרים מי האיש אשר
בנה וגו' של עמלן הן ולא היה כהן
אומן אלא השוטרים: פ"ל ויספו
השוטרים. לדבר אל העם ואמרו
מי האיש וגו'. ויספו משמע שדבר
זה הם מוספים משלהם: הרי דברים
של עמלן אמור. שהדבר זה לבדו
הן מוספין על של כהן מדעה השמא
נבי נטע וגבי אירם אשה לא כתיב
ויספו והכא כתיב ויספו ש"מ עד
הנה דברי כהן ואלו ז' הן מוספין:
הא מה אני מקיים ודברו השוטרים:
בבנה ונטע ואירם: בדברי משוח
מלחמה הכסוב מדבר. שהכהן
אומר והשוטרים משמיעין אותם:
מוגש עד ודברו. דהיינו שנת
ישראל אחס קרבים וגו' עד להשיע
אחס: מי האיש. רביא הוא דמני
למיכבד מי אשר בנה. ומדלל כתיב
אשר בית בנה דרוש ביה בנה מ"מ.
והא דכתיב בית למעוטי בית שער
אכסדרה ומרפסת שהם עשויים
לדריסת רגל ולא ראויים לדור בהם:
ביום שער. בית כניסה שער החצר
להסוסף שם שומר הפתח: ולא
מנו. מדלל כתיב (ו) חק הו מעיטת
חנכו לזה ולא לאחר פרט לגזול
בית: כרבי יוסי הגלילי. דמתיני:

מונחין בארון וכן הוא אומר וישלח אותם
משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס
אותם אלו סנהדרין פינחס זה משוח מלחמה
וכלי הקדש זה ארון ולוחות שבו והוצאות
התרועה אלו השופרות תנא לא לחנם הלך
פינחס למלחמה אלא ליפרע דין אבי אמו
שנאמר והמדנים מכרו אותו אל מצרים וגו'
למימרא דפינחס מיוסף אתי והא כתיב
ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטאל לו
לאשה פ"מאי לא דאיתי מיתרו שפיטם עגלים
לעבודת כוכבים לא מיוסף שפיטם ביצרו
והלא שבטים מבזין אותו ראיתם בן פוטי זה
בן שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים
ידרוג נשיא מישראל אלא אי אבוב דאימיה
מיוסף אימיה דאימיה מיתרו ואי אימיה
דאימיה מיוסף אבוב דאימיה מיתרו דיקא
נמי דכתיב מבנות פוטאל חרי משמע שמע
מינה: מתני' ודברו השוטרים אל העם
לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא
חנכו ילך וישב לביתו וגו' "אחד הבונה בית
החבן בית הבקר בית העצים בית האוצרות
אחד הבונה ואחד הלוקח ואחד היוורש ואחד
שנתן לו מתנה יומי האיש אשר נטע כרם
ולא חללו וגו' "אחד הנוטע כרם ואחד הנוטע
חמשה אילני מאכל ואפילו מחמשת המינין
אחד הנוטע ואחד המברך ואחד המרכיב
ואחד הלוקח ואחד היוורש ואחד שנתן לו
מתנה יומי האיש אשר ארש אשה וגו' "אחד
המאמר את הבתולה ואחד המאמר את
האלמנה אפ" שומרת יבם ואפ" שמע שמת
אחיו במלחמה חזר ובא לו כל יאלו (ו) ואלו
שומעין דברי כהן מערכי מלחמה וחזרין ומספקין מים ומזון ומתקנין את
הדרכים ואלו שאינן חזרין י"הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת י"הנוטע
ארבע אילני מאכל וחמשה אילני סרק י"המחזיר את גרושתו אלמנה לבקן
גדול גרושה וחלוצה לבקן הדיוט ממורת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין לא היה חזר רבי יהודה
אומר אף הבונה בית על מכונו לא היה חזר ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לבינים בשרון לא היה חזר
אלו שאין זוין ממקומן בנה בית וחנכו נטע כרם וחללו הנושא את ארוסתו הכונם את יבמתו שנא'
נקי יהיה לביתו שנה אחת לביתו זה ביתו יהיה זה כרמו ושמה את אשתו זו אשתו אשר לקח להביא את
יבמתו אין מספקין (לחם) מים ומזון ואין מתקנין את הדרכים: גמ' תנו רבנן ודברו השוטרים יכול
דברים של עצמן כשהוא אומר ויספו השוטרים הרי דברים של עצמן אמור הא מה אני מקיים ודברו השוטרים
בדברי משוח מלחמה הכתוב מדבר הא כיצד כהן מדבר ושומר משמיע תני חרא כהן מדבר ושומר משמיע
ותניא אידיך כהן מדבר וכהן משמיע ותניא אידיך שומר מדבר ושומר משמיע אמר אביי הא כיצד מוגש ועד
ודברו כהן מדבר וכהן משמיע מודברו עד ויספו כהן מדבר ושומר משמיע מיוספו ואידיך שומר מדבר ושומר
משמיע: מי האיש אשר בנה בית חדש כו: תנו רבנן אשר בנה אין לי אלא אשר בנה לקח וירש ונתן לו
במתנה מנין ת"ל מי האיש אשר בנה בית אין לי אלא בית מנין לרבות בית החבן ובית הבקר ובית העצים
ובית האוצרות ת"ל אשר בנה מכל מקום יכול שאני מרבה אף הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת תלמוד
לומר בית מה בית הראוי לדירה אף כל הראוי לדירה ר' אליעזר בן יעקב אומר בית כמשמעו לא חנך ולא
חנכו פ"מ לגזול לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי הא אמר ורך הלבב זה המתירא
מעבירות

שפיטם. וילול וכנס אותו ולא יחשבו: והלא שפיטם מבזים אותו.
כדאמרין באלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פב): לפיכך הולכין ליתסו שם
פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן: פרי פוטי. מדלל כתיב פוטאל:
מתני' ביום האוצרות. לאוצר יין שמן ומבואה: ואחד הלוקח.
בית בניו שהרי אלו הוא חדש.
ובגמרא מרביין ליה מקרא: חמשה
אילני מאכל. דבהיה הו כרסי שמים
כנגד שמים ואחת יואה וזב:

זה



ואפילו מה' מינין. מנשרפין: (ו)
חילול. בשנת הרביעית לנתינתו
שחלל את הפירות במעוטי כדרך
מעשר שני ומעלה את המעוטי
לירושלים ואוכלן כדכתיב (ויקרא יט)
קדש הלולים וגמר קדש קדש ממעשר:
ה"ג כל אלו שומעין דברי כהן
מערכי מלחמה ומזונין. כמו שומעין
דברי מערכי מלחמה של כהן כלומר
שהכהן אומר להן: סרק. כגון
ארוס ושקמים שאין עץ פרי:
וסמחור גרושפו. ואירסה אינו חזר
שאינה מדעה לו וקרא אשה מדעה
קפיד דכתיב כי יקח איש אשה
חדשה (דברים כ): אלמנה. ואירסה
כהן גדול אינו חזר כשנילה
לדמעוט מולל לקחה מדלל כתיב
ולא לקח: על מכונו. סמרו ונגלו
נמדה ראשונה אינו חזר דלאו
חדש הוא הואיל ולא חידש להוסף
עליו ואפילו אלו אינו חדש וגרע
מהלוקח והיוורש: אף הכונה בים

(א) ב"ב קט: (סנהדרין פב):
(ב) נשעם הדיוט וכן
במשה ליתא (ג) נלקמן
מד: (ד) ס"ל חס כו.
(ה) נמדרס (ס), (ו) נכלים
פ"ד מ"ו, (ז) נדרים כו.
(ח) נלקמן מד: (ט) נלקמן
מד:

הנהגות הב"ח

(א) במשנת כל אלו שומעין
כ"ל וזוית ואלו נמקם:
(ב) רש"י ד"ה ופסלו וכו'
מנשרפין המיד וזוית
מ"ה ולא חילול וכו'
שמוחלל את הפירות:
(ג) ד"ה ולא וכו' כתיב
ולא חנך:

מוסף רש"י

שפיטם אבי אמו. יתרו.
לאוצר אבי פנחס לקח
מבנות יתרו, דכתיב ואלעזר
בן אהרן לקח לו מבנות
פוטאל לו לאשה, ומרפסת
בגמרא פוטאל זה יתרו
שפיטם עגלים לעבודת
כוכבים (סנהדרין פב).
אחד הבונה ואחד
הלוקח ואחד היוורש.
וכן דין המאמר בכל מקום
דהיא דפשיטא ליה תנא
ברשא ואחיו הפני שנה
לשמיעטו שהוא שיה לו
הוא שנה אחריו (סוטה
כ).

